Sokolí farma Skupiny ČEZ si vloni připsala dva nové rekordy

16.1.2024 - Ota Schnepp | Skupina ČEZ

V roce 2023 bylo evidováno na objektech ve vlastnictví ČEZ celkem 11 párů sokolů stěhovavých, což je rekordní počet. Sedm z nich vyvedlo celkem 16 mláďat. Od roku 2011, kdy byla v Elektrárně Tušimice umístěna na chladicí věži vůbec první hliníková sokolí budka v České republice, se na stavbách Skupiny ČEZ vyklubalo a do světa se rozletělo minimálně 163 mláďat sokolů stěhovavých.

„Byl to nějak podivný rok, který dost zamíchal sokolími kartami. Například z Elektrárny Prunéřov, kde se sokoli zdržovali minimálně od roku 2006, ovšem první mladé zde po instalaci budky vyvedli až v roce 2013, zmizel pár úplně, aniž by zahnízdil. Přitom ještě na konci loňského května zde byli samec i samice pozorováni. Důvod proč, je pro nás velkou neznámou. Zvláště, když se jim zde dosud dařilo a k vyvedení mladých měli klid. Pár zde vyvedl celkem 17 mláďat. Pouze třikrát byl neúspěšný, ale vždy v lokalitě zůstal,“ krčí rameny ornitolog Václav Beran, jinak také zoolog a kurátor sbírky Muzea města Ústí nad Labem a výzkumný pracovník ALKA Wildlife, o. p. s.

Záhadou je pro něj i loňské hnízdění na chladicí věži Paroplynového cyklu Počerady. *„Vše mělo standardní průběh, samice byla dokonce několikrát pozorována při inkubaci vajec. Pár byl přítomen i 10. května, když jsem budku kontroloval. Místo mladých jsem ale nalezl jen čerstvá obrysová pera z dospělých sokolů a drobné kousky skořápek. Pravděpodobně tak došlo k predaci, tedy k likvidaci vajec nějakým predátorem,“* konstatuje ornitolog.

S vývojem loňského zahnízdění v dalších severočeských lokalitách Skupiny ČEZ je ovšem Václav Beran spokojen. V Elektrárně Tušimice sokolí pár vyvedl dvě mláďata (samec a samice), v Teplárně Trmice čtyři (3x samice,1x samec), v Elektrárně Ledvice dvě (2x samice) a v bývalé výtopně ČEZ Teplárenské v Proboštově čtyři (2x samice, 2x samec). *„Oproti předloňským rekordním 33 mláďatům jich byla vloni zhruba polovina. I tak jsem ovšem spokojen. Ostatně už jsme podobné „hubené“ roky v minulosti měli. Sokoli jsou dlouhověcí a na podobné neúspěchy jsou od přírody vybaveni. Takže to snad doženou v příštích letech. Také věřím, že se do Prunéřova pár vrátí či zde zahnízdí zcela nový. Navíc nám zbývá ještě budky v Elektrárně Poříčí. Zde se ještě sokoli neobjevili, takže v ní zatím hnízdí poštolky.“*

V roce 2023 bylo evidováno na objektech ve vlastnictví ČEZ celkem 11 párů sokolů stěhovavých, což je rekordní počet. Sedm z nich vyvedlo celkem 16 mláďat. Od roku 2011, kdy byla v Elektrárně Tušimice umístěna na chladicí věži vůbec první hliníková sokolí budka v České republice, se na stavbách Skupiny ČEZ vyklubalo a do světa se rozletělo minimálně 163 mláďat sokolů stěhovavých. *„Slovo minimálně je na místě, neboť v prvních letech monitoringu jsme klidně nějaké to mládě ve výšinách staveb mohli přehlédnout. Teď již ovšem máme fotopasti a všechny sokolíky se snažíme okroužkovat,“* podotýká ornitolog Beran. Rekordem je podle něj i první prokázané úspěšné zahnízdění sokolího páru v Elektrárně Dětmarovice. Jedná se totiž o nejvýchodnější hnízdící pár v rámci Skupiny ČEZ a na průmyslové stavbě v ČR vůbec, který zde vyvedl dvě sokolí slečny.

Aby byl výčet loňských mláďat úplný. Je k nim ještě nutné přidat další dvě – jedináčky z Jaderné elektrárny Temelín a Teplárny Energotrans na Mělnicku. V areálu této společnosti ze Skupiny ČEZ v Třeboradicích u Prahy se bohužel pár úhynem původního samce rozpadl. Nový „mladoch“ se sice objevil vzápětí, ale bez zkušeností, takže zahnízdění zde bylo neúspěšné. To samé se přihodilo i páru z Jaderné elektrárny Dukovany, kde v době inkubace vajec zmizela samice a její partner zahřívání

čtyř vajec v kombinaci se sháněním potravy bohužel sám nezvládl. *„I on již má novou mladou společnici bez zkušeností, takže uvidíme, jestli se jim už letos zadaří,“* uzavírá Václav Beran.

„Sokolí farma“ Skupiny ČEZ: Skupina ČEZ patří mezi průkopníky ochrany sokola stěhovavého v průmyslových lokalitách. Energetická společnost byla vůbec první v České republice, kdo začal s ornitology spolupracovat na umístění hliníkových sokolích budek na výškových elektrárenských či teplárenských stavbách. Stalo se tak v roce 2011, kdy byla první budka umístěna na ochozu chladicí věže v Elektrárně Tušimice. Ornitologové z Alka Wildlife mají podporu vedení společnosti od samého začátku projektu, který se během dvanácti let dostal z pokusné fáze až na úroveň jakési stabilní „sokolí farmy“. Výroba a instalace budek přitom probíhá v režii ČEZ. Ornitologům je pak umožněn vstup do provozů za účelem monitoringu sokola stěhovavého, včetně umístění fotopastí a kroužkování narozených mláďat. V době zahnízdění jsou utlumeny i veškeré aktivity spojené s výškovými stavbami s budkami. Výjimka by pouze nastala v případě, kdyby byly nějakým způsobem ohroženy bezpečnost a zdraví zaměstnanců či vlastní provoz elektráren a tepláren. Na případný nákup fotopastí, speciální optiky, cestovní náklady a podobně jim pak přispívá Nadace ČEZ v rámci grantu Podpora regionů. V období let 2015 – 2023 se jednalo o celkem 1 808 000 korun. Od roku 2011 se do světa rozletělo ze staveb ČEZ již 163 sokolích mláďat. V současné době již evidují ornitologové více než 130 sokolích párů v celé ČR, z toho 11 na výškových stavbách Skupiny ČEZ.

https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/sokoli-farma-skupiny-cez-si-vloni-pripsala-dva-nove-rekordy-187953